
Finantsombudsman aitaks lahendada ka kindlustusvaidluseid

14. juuli 2023

Õnnetud sündmused ja elu keerukäigud on viimasel ajal tõstnud avalikku arutellu kindlustuslepingute tingimuste arusaadavuse ja täidetavuse. Enamasti kuuluvad kindlustuslepingute üksikvaidlused lahendamisele lepingute osapoolte poolt, vajadusel kohtu või vahekohtu menetluses.

Finantsinspeksioon seadusest tulenevalt üksikute vaidluste lahendamisega ei tegele. Finantsinspeksioon on oma tööülesandeid täites ja finantsvahendajate organisatsioone hinnates täheldanud, et finantsteenuste tarbijad alati ei saa lepingulistest üksikvaidlustes oma õigustele

piisavat kaitset. Kindlustusvõtjal on võimalus pöörduda kohtusse või kindlustuse vahekohtusse, mis tegutseb Eesti Kindlustusseltside Liidu juures. Inimene aga väldib endast palju võimsama osapoollega vaidlemist ja teinekord isegi loobub oma õiguste kaitsmisest. Eelviidatud kindlustuse vahekohus tegutseb kindlustusandjaid koondava organisatsiooni juures ning kohtunikena tegutsevad kindlustusandjate juristid.

Finantsombudsman annaks tarbijale parema võimaluse oma õiguste eest seista

Tsiviilõiguse protsessides üldvalitsev võistlev menetlus eelkirjeldatud olukorda mitte ei leevenda, vaid pigem võimendab. Vaidluste lahendamise tegelik kättesaadavus tarbijale ning seeläbi tekkiv äratundmine finantssektori õiguspärasest toimimisest on finantsturu stabiilsuse ja korrapärase toimimise üheks vundamendikiviks. Just neil põhjustel soovib Finantsinspeksioon Eestile finantsombudsmani ja teda töötama just inspeksiooni juurde.

Ombudsmani tegutsemine Finantsinspeksiooni juures annab talle juurdepääsu spetsiifilisele erialasele kompetentsile. Aga veelgi enam – selline finantsjärelevalve juures paiknemine annab ombudsmanile unikaalse võimaluse mõista vaidluse pooleks oleva finantsjärelevalve subjekti organisatsiooni sisemist poolt. See loob üksikvaidluse otsustamiseks vajaliku täieliku pildi, mitte ei piirdu üksnes lepingu sätetega. Koos ombudsmani uurivama tegevuse võimalusega tasakaalustub poolte mõjujõud muidu võistlevas menetluses.

Ombudsmani tegevust finantseeritaks Finantsinspeksiooni eelarvest. Kaebuse esitanud tarbija ei pea kartma kontrolli alt väljuvaid kohtukuluseid ega kõrgeid finantsbarjääre. Seadusest tulenev alaline tegevus ja sõltumatus, finantsjärelevalvega või kohtunikuga võrreldavad tegevuse tagatised, välistavad turu mõju ombudsmanile, maandades ombudsmani tegelikud ja näilised huvide konfliktid. Sest ombudsman ei tegutseks teenuseosutajaid koondavate organisatsioonide juures, vaid sõltumatult ja sõltumatu Finantsinspeksiooni juures. See loob inimesele nii vajaliku usalduse fooni vaidluse lahendaja suhtes. Finantsinspeksioon on valmis alustama ombudsmani teenusega kohe, kui vastav seadus inspeksioonile õiguse annab.